

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

13 päivänä helmikuuta 2014*

Ennakkoratkaisupyyntö — SEUT 49, SEUT 101 ja SEUT 102 artikla — Palvelu, jossa vuokrataan autoja kuljettajineen — Täysin jäsenvaltion sisäinen tilanne — Unionin tuomioistuimen toimivalta — Tutkittavaksi ottamisen edellytykset

Yhdistetyissä asioissa C-419/12 ja C-420/12,

joissa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvista ennakkoratkaisupyyntöistä, jotka Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Italia) on esittänyt 20.6.2012 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet unionin tuomioistuimeen 14.9.2012, saadakseen ennakkoratkaisun asioissa

Crono Service scarl ym. (C-419/12) ja

Anitrav – Associazione Nazionale Imprese Trasporto Viaggiatori (C-420/12)

vastaan

Roma Capitale ja

Regione Lazio (C-420/12),

UGL Taxi – Unione Generale del Lavoro Taxi ym.iden ja

Codacons – Coordinamento delle associazioni per la tutela dell’ambiente e dei diritti degli utenti e consumatorin (C-420/12)

osallistuessa asian käsittelyyn,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Ilešič sekä tuomarit C. G. Fernlund, A. Ó Caoimh (esittelevä tuomari), C. Toader ja E. Jarašiūnas,

julkisasiamies: J. Kokott,

kirjaaja: hallintovirkamies A. Impellizzeri,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 19.6.2013 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Crono Service scarl ym., edustajanaan avvocato P. Troianiello,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

- Anitrav – Associazione Nazionale Imprese Trasporto Viaggiatori, edustajinaan avvocato M. Piancatelli ja avvocato V. Porro,
- Roma Capitale, edustajinaan avvocato R. Rocchi ja avvocato A. Rizzo,
- UGL Taxi – Unione Generale del Lavoro Taxi ym., edustajinaan avvocato N. Moravia ja avvocato M. Giustiniani,
- Euroopan komissio, asiamiehinään F. Moro ja J. Hottiaux,

kuultuaan julkisasiamiehen 26.9.2013 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyynnöt koskevat SEU 3, SEUT 3–SEUT 6, SEUT 49, SEUT 101 ja SEUT 102 artiklan tulkintaa.
- 2 Nämä pyynnot on esitetty kahdessa asiassa, joista ensimmäisessä vastakkain ovat yhtäältä Crono Service scarl ja 111 muuta kantajaa sekä toisaalta Roma Capitale ja toisessa yhtäältä Anitrav – Associazione Nazionale Imprese Trasporto Viaggiatori ja toisaalta Roma Capitale ja Regione Lazio ja joissa on kyseessä autojen vuokraamista kuljettajineen koskevan toiminnan (noleggio con conducente, jäljempänä autonvuokraus kuljettajineen) harjoittamisen sääntely.

Italian oikeus

Kansallinen säännöstö

- 3 Julkisten autoliikennepalvelujen säännöllisen liikenteen ulkopuolella toteuttamasta henkilöliikenteestä 15.1.1992 annetun puitelain nro 21 (legge recante quadro per il trasporto di persone mediante autoservizi pubblici non di linea; GURI nro 18, 23.1.1992), sellaisena kuin se on muutettuna 30.12.2008 annetulla asetuksella (decreto legge) nro 207 (GURI nro 304, 31.12.2008), joka on muutettuna muunnettu laiksi 27.2.2009 annetuilla lailla nro 14 (GURI nro 49, Supplemento ordinario, 28.2.2009; jäljempänä laki nro 21/1992), 1 §:ssä määritellään, että ”säännöllisen liikenteen ulkopuolisilla julkisilla liikennepalveluilla” tarkoitetaan ”liikennepalveluja, joiden kohteena on henkilöiden ryhmä- tai yksittäiskuljetukset ja jolla täydennetään tai vahvistetaan julkisia linjaliikennepalveluja”.
- 4 Lain nro 21/1992 3 §:ssä säädetään seuraavaa:
 - ”1. Palvelu, jossa vuokrataan – – auto kuljettajineen, on suunnattu tietylle käyttäjälle, joka esittää varikolle erityisen pyynnön tietystä suorituksesta tietynä ajankohtana ja/tai tietylle matkalle.
 2. Kyseiset ajoneuvot on pysäköitävä varikolle – –
 3. Liikenteenharjoittajan toimipaikka ja varikon sijaintipaikka voivat olla yksinomaan luvan myöntäneen kunnan alueella.”
- 5 Mainitun lain 4 §:ssä säädetään, että ”alueet määrittelevät kriteerit, joita kuntien on noudatettava laatiessaan säännöllisen liikenteen ulkopuolisten julkisten liikennepalvelujen harjoittamista koskevan asetuksensa, ja ne delegoivat paikallisyhteisöille hallinnollisten täytäntöönpanotoimien toteuttamisen – – jotta säännöllisen liikenteen ulkopuolisista julkisista liikennepalveluista voidaan saada taloudellisen

ja alueellisen ohjelmoinnin yhteydessä kokonaisnäkemys, joka sopii yhteen muiden liikennemuotojen kanssa”, ja että ”paikallisyhteisöt, joille on delegoitu hallinnollisten toimien toteuttaminen alueellisen säännösten mukaisesti – – sääntelevät säännöllisen liikenteen ulkopuolisten julkisten liikennepalvelujen harjoittamista antamalla erityisiä asetuksia, jotka on myös yhdenmukaistettu alueellisella tasolla rationalisoinnin ja tehokkuuden saavuttamiseksi”.

6 Mainitun lain 5 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Laatiessaan säännöllisen liikenteen ulkopuolisten julkisten liikennepalvelujen harjoittamista koskevat asetukset kunnat määrittävät

a) kuhunkin palveluun osoitettavien ajoneuvojen – – lukumäärän ja tyyppin

– –

d) taksiluvan ja autonvuokrausta kuljettajineen koskevan luvan myöntämistä koskevat perusteet ja edellytykset.”

7 Lain nro 21/1992 5 bis §:ssä, jonka otsikkona on ”Muiden kuntien alueelle pääsy”, sallitaan kuntien sääntelevän muiden kuntien myöntämien lupien haltijoiden pääsyä alueelleen tai erityisesti rajoitetun liikenteen alueelleen (Zone a traffico limitato, jäljempänä ZTL) ”ennakkoilmoitusta koskevalla velvollisuudella, johon sisältyy luvanhaltijan velvollisuus ilmoittaa kirjallisesti täyttävänsä tässä laissa säädetyt edellytykset ja noudattavansa niitä ja kirjata tiedot kustakin palvelusta, josta on tehtävä ilmoitus ja/tai maksettava alueelle pääsyä koskeva maksu”.

8 Lain nro 21/1992 8 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Kuntien viranomaiset myöntävät taksiluvan ja autonvuokrausta kuljettajineen koskevan luvan tarjouskilpailuissa ajoneuvon omistajille tai henkilöille, joilla on ajoneuvon hallintaoikeus leasing-sopimuksen nojalla – –; nämä henkilöt voivat taata mainittujen palvelujen tarjoamisen yksin tai yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

2. Lupa on autokohtainen – –. Sama henkilö voi kuitenkin – – hankkia useita lupia – – autonvuokrausta kuljettajineen koskevan toiminnan harjoittamista varten.

3. Autonvuokrausta kuljettajineen koskevan luvan saamiseksi ja säilyttämiseksi edellytyksenä on, että käytetään oikeudellisesti pätevällä perusteella hankittua toimipaikkaa [tai] varikkoa – – luvan myöntäneen kunnan alueella.”

9 Lain nro 21/1992 11 §:n 4 momentissa säädetään seuraavaa:

”Autonvuokrausta kuljettajineen koskevat kuljetusvaraukset tehdään varikolla. Palvelun, jossa vuokrataan auto kuljettajineen, on alettava ja päätyttävä aina luvan myöntäneessä kunnassa sijaitsevalla varikolla, jonne ajoneuvon on palattava, mutta käyttäjä voidaan hakea myös muista kunnista ja kuljettaa niihin.”

Lazion alueen paikallinen säännöstö

10 Lain nro 21/1992 6 §:ssä tarkoitettujen julkisten liikennepalvelujen harjoittamisesta säännöllisen liikenteen ulkopuolella koskevista säännöksistä ja julkisia liikennepalveluja säännöllisen liikenteen ulkopuolella toteuttavien kuljettajien tehtävää koskevista säännöistä 26.10.1993 annetun Lazion aluelain nro 58 (Bollettino ufficiale della Regione Lazio nro 31, 10.11.1993), sellaisena kuin se on

muutettuna 28.12.2006 annetun Lazion aluelain nro 27 58 §:llä (Bollettino ufficiale della Regione Lazio nro 36, 30.12.2006, Supplemento ordinario nro 5; jäljempänä aluelaki nro 58/1993), 5 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Palvelu, jossa vuokrataan auto kuljettajineen, on suunnattu tietyille käyttäjälle, joka esittää varikolle pyynnön tietyistä suorituksista tietyinä ajankohtana ja/tai tietyille matkalle. Käyttäjä on haettava tai palvelu on aloitettava luvan myöntäneen kunnan alueelta. Palvelu suoritetaan mihin tahansa määränpäähän. Ajoneuvot on pysäköitävä varikolle.”

- 11 Aluelain nro 58/1993 10 §:n, jonka otsikkona on ”Taksiluvan ja autonvuokrausta kuljettajineen koskevan luvan saajan velvollisuudet”, 2 momentissa säädetään seuraavaa:

”Jollei – – toisin säädetä, käyttäjä on haettava tai palvelu on aloitettava aina luvan myöntäneen kunnan alueelta mihin tahansa määränpäähän ja kuljettajan suostumuksella kunnan alueen ulkopuolelle.”

- 12 Kyseisen aluelain 13 bis §:ssä vahvistetaan perusteet, joita on noudatettava laskettaessa taksilupien ja autonvuokrausta kuljettajineen koskevien lupien määrää tietyllä alueella. Kyseisessä säännöksessä säädetään seuraavaa:

”1. Provinssi määrittää perusteet, joita kuntien on noudatettava laskettaessa taksi- ja autonvuokrausta kuljettajineen – – koskevien palvelujen paikallista tarvetta sekä määritettäessä 14 §:ssä tarkoitetuissa asetuksissa mainittujen palvelujen hoitamiseen tarvittavien – – ajoneuvojen määrää.

2. Edellisessä momentissa tarkoitetuissa perusteissa on otettava huomioon erityisesti seuraavat seikat: a) alueella asuva väestö; b) alueen laajuus; c) turistien määrä; d) hoitolaitokset, lomakodit ja muut henkilöliikennettä aikaan saavat keskuksat; e) muita julkisia liikennepalveluja koskeva tarjonta; f) jo myönnettyjen lupien lukumäärä.

3. Provinssi suorittaa 1 momentissa tarkoitettut tehtävät kuultuaan ensin erityisessä tutkintavaiheessa kuntia ja kyseisten ammattikuntien edustajia. – –”

- 13 Aluelain nro 58/1993 17 §:ssä vahvistetaan kuljettajista laadittuun alueelliseen rekisteriin merkitsemistä koskevat edellytykset. Mainitun pykälän 1 momentin a kohdassa säädetään, että rekisteröinnin edellytyksenä on ”Italian tai Euroopan talousyhteisön jäsenvaltion kansalaisuus – –”.

Rooman kaupungin säännöstö

- 14 Rooman kaupunki antoi julkisten liikennepalvelujen sääntelystä säännöllisen liikenteen ulkopuolella annetun asetuksen muuttamisesta 8. ja 9.11.2011 tehdyllä Rooman kaupunginvaltuuston päätöksellä nro 68 julkisten liikennepalvelujen sääntelystä säännöllisen liikenteen ulkopuolella annetun asetuksen (jäljempänä Regolamentoo capitolino).

- 15 Mainitun asetuksen 8 §:n 3 momentissa säädetään autonvuokrausta kuljettajineen koskevan palvelun osalta erityisesti, että ”käyttäjä on haettava tai palvelu on aloitettava luvan myöntäneen kunnan alueelta ja käyttäjä on kuljetettava mihin tahansa määränpäähän lain [nro 21/1992] 11 §:n 3 ja 4 momentissa säädettyjen velvoitteiden mukaisesti”.

- 16 Mainitun asetuksen 9 §:n 2 momentissa edellytetään autonvuokrausta kuljettajineen koskevan toiminnan harjoittamiseksi, että kunnan alueella on oltava varikko, jolle kyseistä palvelua varten käytetyt ajoneuvot voidaan pysäköidä.

- 17 Regolamentoo capitolinon 29 §:n 1 momentissa säädetään, että "[autonvuokrausta kuljettajineen koskevaan palveluun], jota varten Rooman kaupunki on myöntänyt luvan, käytetyt ajoneuvot voidaan pysäköidä yksinomaan luvassa mainituille varikoille, joilla ajoneuvojen on oltava käyttäjien käytettävissä". Mainitun asetuksen 29 §:n 2 momentissa säädetään, että muiden kuntien myöntämien autonvuokrausta kuljettajineen koskevien lupien haltijoiden "pääsy Roma Capitalen alueelle ja ZTL:ille – – on sallittua" vain, mikäli luvanhaltijat ilmoittavat kirjallisesti "noudattavansa" laissa nro 21/1992 säädettyjä toimintaedellytyksiä ja "täyttävänsä" ne.
- 18 Giunta capitolinan 14.12.2011 tehdyllä päätöksellä nro 403 (jäljempänä päätös nro 403/2011) säännellään yksityiskohtaisia soveltamistapoja ja menettelyjä sellaisten lupien myöntämisessä, jotka koskevat autonvuokrausta kuljettajineen koskevan palvelun, jota varten muut kunnat ovat myöntäneet toimiluvan, hoitamiseen tarkoitettujen ajoneuvojen pääsyä Roma Capitalen alueelle ja kaupungin keskustaan perustetuille ZTL:ille.
- 19 Roma Capitalen ja Agenzia Roma Servizi per la Mobilità srl:n kotisivuilla 12. ja 22.3.2012 julkaistujen kahden päätöksen, jotka molemmat tulivat voimaan 2.4.2012, mukaan autonvuokrausta kuljettajineen harjoittavien toimijoiden, joilla on muiden kuntien kuin Roma Capitalen myöntämä lupa, on maksettava noin 90 euroa vuodessa tämän kaupungin ZTL:ille pääsyä koskevasta luvasta.

Pääasioiden oikeudenkäynnit ja ennakkoratkaisukysymys

- 20 Pääasioissa on kyseessä kaksi oikeudenkäyntiä, joissa vaaditaan kumoamaan Regolamentoo capitolino, päätös nro 403/2011 sekä edellä 19 kohdassa mainitut 12. ja 22.3.2012 tehdyt päätökset.
- 21 Pääasioiden kantajat ovat vedonneet useisiin lainvastaisuusperusteisiin sekä Italian oikeuden että unionin oikeuden nojalla lain nro 21/1992 osalta, sellaisena kuin se on pantu täytäntöön Roma Capitalessa Regolamentoo capitolinon 8 §:n 3 momentilla, 9 §:n 2 momentilla ja 29 §:llä.
- 22 Vaikka pääasioiden oikeudenkäynnit näyttäisivät koskevan nyt annettavan tuomion 20 kohdassa mainittua koko säännöstöä, unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta käy ilmi, että ennakkoratkaisupyynnöt koskevat erityisesti Tribunale amministrativo regionale per il Laziossa riitautettuja Regolamentoo capitolinon 8 §:n 3 momentin, 9 §:n 2 momentin ja 29 §:n 1 ja 2 momentin säännöksiä "siltä osin kuin niissä viitataan lain [nro 21/1992] 11 §:n 4 momentin soveltamiseen".
- 23 Kansallinen tuomioistuin katsoo, että pääasioissa kyseessä oleva kansallinen säännöstö vaikuttaa olevan ristiriidassa SEUT 49 artiklan ja "kilpailua koskevien yhteisön periaatteiden" kanssa siltä osin kuin siinä säädetään, että liikenteenharjoittajan toimipaikka ja varikon sijaintipaikka voivat olla yksinomaan luvan myöntäneen kunnan alueella, että autonvuokrausta kuljettajineen koskevat kuljetusvaraukset tehdään varikolla ja että palvelun on alettava ja päätyttävä aina luvan myöntäneessä kunnassa sijaitsevalla varikolla, jonne ajoneuvon on palattava, mutta käyttäjä voidaan hakea myös muista kunnista ja kuljettaa niihin.
- 24 Tässä tilanteessa Tribunale amministrativo regionale per il Lazio päätti lykätä ratkaisun antamista ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen, joka on asioissa C-419/12 ja C-420/12 täysin yhteneväinen:

"Ovatko SEUT 49 artikla, SEU 3 artikla sekä [SEUT 3–SEUT 6], SEUT 101 ja SEUT 102 artikla esteenä lain [nro 21/1992] 3 §:n 3 momentin, 8 §:n 3 momentin ja 11 §:n soveltamiselle, siltä osin kuin niissä säädetään seuraavaa: 'Liikenteenharjoittajan toimipaikka ja varikon sijaintipaikka voivat olla yksinomaan luvan myöntäneen kunnan alueella', 'autonvuokrausta kuljettajineen koskevan luvan saamiseksi ja säilyttämiseksi edellytyksenä on, että käytetään oikeudellisesti pätevällä perusteella hankittua toimipaikkaa, varikkoa tai laituria luvan myöntäneen kunnan alueella' ja 'autonvuokrausta

kuljettajineen koskevat kuljetusvaraukset tehdään varikolla. Palvelun, jossa vuokrataan auto kuljettajineen, on alettava ja päätyttävä aina luvan myöntäneessä kunnassa sijaitsevalla varikolla, jonne ajoneuvon on palattava, mutta käyttäjä voidaan hakea myös muista kunnista ja kuljettaa niihin?”

- 25 Unionin tuomioistuimen presidentin 5.11.2012 antamalla määräyksellä asiat C-419/12 ja C-420/12 yhdistettiin kirjallista ja suullista käsittelyä sekä tuomion antamista varten.

Ennakkoratkaisupyyntöjen tarkastelu

- 26 Kansallinen tuomioistuin pyrkii kysymyksellään selvittämään pääasiallisesti, ovatko unionin oikeuden eri määräykset esteenä kansallisessa, alueellisessa ja kunnallisessa säännöstössä asetetuille tietyille edellytyksille, jotka koskevat autonvuokrausta kuljettajineen koskevien lupien myöntämistä ja mainitun toiminnan harjoittamista.
- 27 Esitettyjen kysymysten sanamuodon vuoksi on syytä muistuttaa heti aluksi, että SEUT 267 artiklan mukaisessa menettelyssä unionin tuomioistuimella ei ole toimivaltaa ottaa kantaa kansallisten lakien tai asetusten säännösten tulkintaan eikä näiden säännösten yhteensopivuuteen unionin oikeuden kanssa (ks. mm. asia C-107/98, Teckal, tuomio 18.11.1999, Kok., s. I-8121, 33 kohta ja asia C-237/04, Enirisorse, tuomio 23.3.2006, Kok., s. I-2843, 24 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 28 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä käy kuitenkin ilmi, että jos kysymykset on muotoiltu epätarkasti tai siten, että niihin vastaaminen ylittää unionin tuomioistuimelle SEUT 267 artiklassa annetun toimivallan rajat, unionin tuomioistuimen on poimittava kansallisen tuomioistuimen esittämien seikkojen joukosta ja etenkin ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen perusteluista ne unionin oikeutta koskevat seikat, joita on syytä tulkita oikeusriidan kohteen takia (ks. mm. asia C-384/08, Attanasio Group, tuomio 11.3.2010, Kok., s. I-2055, 18 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Unionin tuomioistuimen on tämän vuoksi tarvittaessa muotoiltava uudelleen sille esitetty kysymys (ks. mm. em. asia Attanasio Group, tuomion 19 kohta; asia C-243/09, Fuß, tuomio 14.10.2010, Kok., s. I-9849, 39 kohta oikeuskäytäntöviittaukseen ja asia C-249/11, Byankov, tuomio 4.10.2012, 57 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 29 Tämän oikeuskäytännön nojalla voidaan katsoa, että vaikka esitetyn kysymyksen sanamuoto viittaisi siihen, että siinä pyydetään soveltamaan unionin oikeutta suoraan pääasioiden oikeudenkäynneissä, kansallinen tuomioistuin tarkoittaa tosiasiallisesti unionin oikeuden tulkintaa pääasioiden valossa.
- 30 Näissä olosuhteissa on katsottava, että ennakkoratkaisukysymyksellä pyritään pääasiallisesti selvittämään, onko SEUT 49 artiklaa tai unionin kilpailusääntöjä tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasioiden oikeudenkäynneissä kyseessä olevan kaltaisille säännöstoille siltä osin kuin niissä asetetaan autonvuokrausta kuljettajineen koskevan toiminnan osalta ennakkoratkaisukysymyksessä selostettuja yksityiskohtaisia velvoitteita.
- 31 Unionin kilpailusääntöjen osalta on todettava ensinnäkin, että unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa, että jotta unionin oikeutta voitaisiin tulkita siten, että tulkinta olisi kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen, sen on määritettävä esittämiinsä kysymyksiin liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat tai ainakin selostettava ne tosiseikkoja koskevat lähtökohdat, joihin kysymykset perustuvat. Nämä edellytykset koskevat erityisesti kilpailualaa, jolle on luonteenomaista tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen monimutkaisuus (ks. mm. em. asia Attanasio Group, tuomion 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja yhdistetyt asiat C-357/10–C-359/10, Duomo Gpa ym., tuomio 10.5.2012, 22 kohta).
- 32 Nyt käsiteltävissä ennakkoratkaisupyynnöissä ei kuitenkaan esitetä unionin tuomioistuimelle tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, joiden perusteella se voisi ratkaista, millaisissa tilanteissa pääasioiden oikeudenkäyntien kohteena olevan kaltaiset säännöt voisivat kuulua kilpailua koskevien

unionin oikeuden määräysten soveltamisalaan. Ennakkoratkaisupyyntöissä ei etenkään millään tavoin selitetä niissä esitettyä mainittujen määräysten liittymäkohtaa pääasioiden oikeudenkäynteihin tai niiden kohteeseen.

- 33 Näin ollen ennakkoratkaisukysymys on jätettävä tutkimatta siltä osin kuin se koskee kilpailua koskevien unionin oikeuden määräysten tulkintaa (ks. analogisesti mm. em. yhdistetyt asiat *Duomo Gpa ym.*, tuomion 24 kohta ja yhdistetyt asiat C-162/12 ja C-163/12, *Airport Shuttle Express ym.*, tuomio 13.2.2014, 37–42 kohta).
- 34 Toiseksi SEUT 49 artiklan osalta on todettava, että on kiistatonta, että kaikki pääasioiden oikeudenkäynteihin liittyvät tosiseikat sijoittuvat yhden ainoan jäsenvaltion alueelle. Sen vuoksi on tutkittava, onko unionin tuomioistuimissa näissä asioissa toimivaltainen lausumaan viimeksi mainitusta määräyksestä (ks. analogisesti mm. asia C-380/05, *Centro Europa 7*, tuomio 31.1.2008, Kok., s. I-349, 64 kohta; asia C-245/09, *Omalet*, tuomio 22.12.2010, Kok., s. I-13771, 9 ja 10 kohta sekä em. yhdistetyt asiat *Duomo Gpa ym.*, tuomion 25 kohta).
- 35 Pääasioiden oikeudenkäyntien kohteena olevien kaltaiset kansalliset säännöt, joita sanamuotonsa mukaan sovelletaan erotuksetta Italian tasavaltaan sijoittautuneisiin toimijoihin ja muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneisiin toimijoihin, voivat nimittäin lähtökohtaisesti kuulua EUT-sopimuksessa taattuja perusvapauksia koskevien määräysten soveltamisalaan ainoastaan siltä osin kuin niitä sovelletaan tilanteisiin, jotka liittyvät jäsenvaltioiden väliseen kauppaan (ks. vastaavasti mm. yhdistetyt asiat C-321/94-C-324/94, *Pistre ym.*, tuomio 7.5.1997, Kok., s. I-2343, 45 kohta; asia C-448/98, *Guimont*, tuomio 5.12.2000, Kok., s. I-10663, 21 kohta ja em. yhdistetyt asiat *Duomo Gpa ym.*, tuomion 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 36 Oikeuskäytännöstä käy ilmi erityisesti SEUT 49 artiklan osalta, että mainittua määräystä ei ole mahdollista soveltaa toimintoihin, jotka eivät liity mitenkään unionin oikeudessa tarkoitettuihin tilanteisiin ja joihin liittyvät kaikki merkitykselliset seikat rajoittuvat yhden ainoan jäsenvaltion alueelle (ks. vastaavasti mm. asia 20/87, *Gauchard*, tuomio 8.12.1987, Kok., s. 4879, 12 kohta; asia 204/87, *Bekaert*, tuomio 20.4.1988, Kok., s. 2029, 12 kohta; asia C-212/06, *Gouvernement de la Communauté française ja Gouvernement wallon*, tuomio 1.4.2008, Kok., s. I-1683, 33 kohta sekä asia C-84/11, *Susisalo ym.*, tuomio 21.6.2012, 18 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 37 Koska nyt käsiteltävissä asioissa pääasioiden oikeudenkäynnit ovat luonteeltaan paikallisia ja kaikki pääasiaan liittyvät tosiseikat sijoittuvat yhden ainoan jäsenvaltion alueelle, ei voida olettaa, että pääasiassa kyseessä olevilla säännöstoilla on rajat ylittäviä vaikutuksia. Mikään ennakkoratkaisupyyntöissä ei viittaa siihen, että pääasioiden oikeudenkäynneissä olisi kyseessä jokin rajat ylittävä etu tai että ne liittyisivät johonkin unionin oikeudessa tarkoitettuun tilanteeseen. Kansallinen tuomioistuin ei ole etenkään selostanut, miten pääasiassa kyseessä olevat säännöt voisivat estää toimijoita, jotka ovat muiden jäsenvaltioiden kuin Italian tasavallan kansalaisia, käyttämästä SEUT 49 artiklassa määrättyä sijoittautumisvapautta.
- 38 Edellä mainitussa asiassa *Guimont* annettuun tuomioon perustuvasta oikeuskäytännöstä käy ilmi, että vastaus unionin oikeuden perustavaa laatua olevia vapauksia koskeviin kysymyksiin voi kuitenkin täysin jäsenvaltion sisäisessäkin tilanteessa olla ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle hyödyllinen erityisesti tilanteessa, jossa sillä on kansallisen oikeuden nojalla velvollisuus myöntää omille kansalaisilleen samat oikeudet kuin jonkin muun jäsenvaltion kansalaisella olisi unionin oikeuden perusteella samanlaisessa tilanteessa (ks. mm. asia C-393/08, *Sbarigia*, tuomio 1.7.2010, Kok., s. I-6337, 23 kohta ja em. asia *Susisalo ym.*, tuomion 20 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 39 Nyt annettavan tuomion edellisessä kohdassa viitatussa oikeuskäytännössä mainittu tilanne koskee pääasioiden asiayhteydessä oikeuksia, jotka muun jäsenvaltion kuin Italian tasavallan kansalainen voisi johtaa unionin oikeudesta, jos se olisi samanlaisessa tilanteessa kuin pääasioiden kantajat.

- 40 Pääasioiden kantajat näyttävät kuitenkin vaativan kansallisessa tuomioistuimessa nostamissaan kanteissa pääsyä Roma Capitalen alueelle ja erityisesti siellä sijaitseville ZTL:ille erilaisin edellytyksin kuin niihin sovelletaan nykyisin tai jopa ilman mitään edellytyksiä voidakseen harjoittaa siellä autonvuokrausta kuljettajineen. Ennakkoratkaisupyynnöistä käy kuitenkin ilmi, että mainitun pääsyn tarkoituksena ei ole harjoittaa mainittua toimintaa kiinteästi ja pysyvästi tältä alueelta käsin sitä varten myönnetyn luvan nojalla, vaan mainittua toimintaa halutaan harjoittaa satunnaisesti ja muilta alueilta käsin muiden kuntien myöntämien lupien nojalla mutta kuitenkin ilman velvollisuutta noudattaa kaikkia viimeksi mainituissa luvissa asetettuja edellytyksiä.
- 41 Näin ollen toisin kuin muun muassa edellä mainitussa asiassa Attanasio Group annetun tuomion, yhdistetyissä asioissa C-570/07 ja C-571/07, Blanco Pérez ja Chao Gómez, 1.6.2010 annetun tuomion (Kok., s. I-4629) tai asiassa C-539/11, Ottica New Line Di Vincenzo, 26.9.2013 annetun tuomion taustalla olevissa tilanteissa, tilanne pääasioissa nostettujen kanteiden taustalla ei koske sijoittautumisvapautta vaan ensi näkemältä palvelujen tarjoamisen vapautta.
- 42 SEUT 58 artiklan nojalla palvelujen tarjoamisen vapaus liikennealalla ei kuitenkaan kuulu SEUT 56 artiklan soveltamisalaan vaan siitä määrätään EUT-sopimuksen kolmannen osan VI osastossa, joka koskee yhteistä liikennepolitiikkaa (ks. asia C-338/09, Yellow Cab Verkehrsbetrieb, tuomio 22.12.2010, Kok., s. I-13927, 29 ja 30 kohta). Lisäksi on niin, kuten kansallinen tuomioistuin muistuttaa pääasiallisesti, että pääasioissa kyseessä olevien kaltaiset autonvuokrausta kuljettajineen koskevat toiminnot eivät kuulu SEUT 91 artiklan 1 kohdan perusteella liikennepalvelujen vapauttamiseksi annettujen määräysten soveltamisalaan.
- 43 Tästä seuraa, että pääasioiden oikeudenkäyntien erityisten olosuhteiden valossa mahdollisella SEUT 49 artiklan tulkinnalla ei ole mitään yhteyttä käsiteltävien asioiden tosiseikkoihin tai kohteeseen (ks. analogisesti em. asia Sbarigia, tuomion 23, 24, 27 ja 28 kohta). Kuten vakiintuneesta oikeuskäytännöstä käy ilmi, unionin tuomioistuimella ei ole tällaisissa olosuhteissa toimivaltaa vastata ennakkoratkaisukysymykseen (ks. vastaavasti mm. asia C-415/93, Bosman, tuomio 15.12.1995, Kok., s. I-4921, 61 kohta; asia C-567/07, Woningstichting Sint Servatius, tuomio 1.10.2009, Kok., s. I-9021, 43 kohta; em. asia Omalet, tuomion 11 kohta ja asia C-27/11, Vinkov, tuomio 7.6.2012, 44 kohta).
- 44 Kaiken edellä mainitun perusteella unionin tuomioistuimella ei ole toimivaltaa vastata Tribunale amministrativo regionale per il Lazio esittämiin ennakkoratkaisupyynnöihin siltä osin kuin ne koskevat SEUT 49 artiklan tulkintaa. Ennakkoratkaisupyynnöt on jätettävä tutkimatta siltä osin kuin ne koskevat muiden unionin oikeuden määräysten tulkintaa.

Oikeudenkäyntikulut

- 45 Pääasioiden asianosaisten osalta asioiden käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevien asioiden käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asiat seuraavasti:

Euroopan unionin tuomioistuimella ei ole toimivaltaa vastata Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Italia) 20.6.2012 tekemillään päätöksillä esittämiin ennakkoratkaisupyynnöihin (yhdistetyt asiat C-419/12 ja C-420/12) siltä osin kuin ne koskevat SEUT 49 artiklan tulkintaa. Ennakkoratkaisupyynnöt on jätettävä tutkimatta siltä osin kuin ne koskevat muiden unionin oikeuden määräysten tulkintaa.

Allekirjoitukset